

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۰۲۰

صی

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۰۲۰، «ضیق» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «ضیق» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «ضیق» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۰۲۰
ریشه	ضیق
تعداد تکرار	۱۳
تعداد مشتقات	۷
تعداد ریشه مرتبط	۹۰

فهرست مشتقات

۱. ضَائِقُ (۱)	۳. ضَاقَتْ (۳)	۴. ضَيِّقًا (۲)	۶. لِيَضَيَّقُوا (۱)
۲. ضَاقَ (۲)		۵. ضَيِّقُ (۲)	۷. يَضَيِّقُ (۲)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اتى (۱)	۱۹. ثلث (۲)	۳۸. رود (۲)	۵۷. علم (۱)	۷۵. نجو (۱)
۲. اجر (۱)	۲۰. جعل (۲)	۳۹. سكن (۲)	۵۸. غير (۱)	۷۶. نذر (۱)
۳. اخر (۱)	۲۱. جى ء (۲)	۴۰. سلم (۱)	۵۹. غنى (۱)	۷۷. نزل (۱)
۴. ارض (۳)	۲۲. حتى (۲)	۴۱. سمو (۱)	۶۰. قرن (۱)	۷۸. نصر (۱)
۵. اسلام (۱)	۲۳. حرج (۱)	۴۲. سوء (۲)	۶۱. قول (۴)	۷۹. نفس (۲)
۶. الك (۱)	۲۴. حزن (۳)	۴۳. شرح (۱)	۶۲. كثر (۲)	۸۰. نفق (۱)
۷. الله (۹)	۲۵. حمل (۲)	۴۴. شىء (۲)	۶۳. كلل (۱)	۸۱. هارون (۱)
۸. اله (۹)	۲۶. حنين (۱)	۴۵. صبر (۲)	۶۴. كنز (۱)	۸۲. هدى (۱)
۹. امر (۱)	۲۷. حيث (۱)	۴۶. صدر (۵)	۶۵. كون (۵)	۸۳. وجد (۱)
۱۰. امن (۱)	۲۸. خلف (۲)	۴۷. صعء (۱)	۶۶. ليجء (۲)	۸۴. وحى (۱)
۱۱. انن (۵)	۲۹. خوف (۱)	۴۸. ضرر (۱)	۶۷. لسن (۱)	۸۵. وضع (۱)
۱۲. اهل (۱)	۳۰. دبر (۱)	۴۹. ضلل (۱)	۶۸. لعل (۱)	۸۶. وطن (۱)
۱۳. اول (۱)	۳۱. دعو (۱)	۵۰. ضيق (۲)	۶۹. لقي (۱)	۸۷. وكل (۱)
۱۴. بعض (۱)	۳۲. ذرع (۲)	۵۱. طلق (۱)	۷۰. لوط (۲)	۸۸. وله (۹)
۱۵. بين (۱)	۳۳. رجس (۱)	۵۲. ظنن (۲)	۷۱. لئك (۱)	۸۹. ولى (۱)
۱۶. ترك (۱)	۳۴. رجب (۳)	۵۳. عجب (۱)	۷۲. مرء (۱)	۹۰. يوم (۲)
۱۷. توب (۶)	۳۵. رحم (۲)	۵۴. عرف (۱)	۷۳. مكر (۲)	
۱۸. ثبر (۱)	۳۶. رسل (۳)	۵۵. عسر (۱)	۷۴. ملك (۱)	
	۳۷. رضع (۲)	۵۶. عصب (۱)		

فهرست آیات

۱. { الأنعام - ۱۲ } فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
۲. { التوبة - ۲۵ } لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبْتَكُمْ كَثُرَتْكُمُ فَلَئِمْنَا عَنْكُمْ شَيْئًا وَصَافَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَابْتَأْتُم مَدِيرِينَ
۳. { التوبة - ۱۱ } وَعَلَى الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ خُلِقُوا حَتَّىٰ إِذَا صَافَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَصَافَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ
۴. { التوبة - ۱۱ } وَعَلَى الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ خُلِقُوا حَتَّىٰ إِذَا صَافَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَصَافَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ
۵. { هود - ۱۲ } فَذَرْنَاكَ تَارِكًا لِمَا يُوعَى إِلَيْكَ وَصَافِيًا بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهِ كِتَابًا أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ
۶. { هود - ۷۷ } وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئَ بِهِمْ وَصَاقَ بِهِمْ ذُرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ
۷. { الحجر - ۹۷ } وَلَقَدْ نَعَلْنَاكَ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ
۸. { النحل - ۱۲ } وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ
۹. { الفرقان - ۱۳ } وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُقَرَّبِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا
۱۰. { الشعراء - ۱۳ } وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْظِلُّ لِسَانِي فَأُرْسِلُ إِلَىٰ هَارُونَ
۱۱. { النمل - ۷۰ } وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُن فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ
۱۲. { العنكبوت - ۳۳ } وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئَ بِهِمْ وَصَاقَ بِهِمْ ذُرْعًا وَقَالُوا لَا تَحْفَ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجُونَكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا أُمَّرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَافِرِينَ
۱۳. { الطلاق - ۶ } أَسْكِنُوهُمْ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَارُّوهُمْ لِحُبَّتِهِمْ وَعَلَيْهِمْ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمِلٌ فَلَا تُنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَارْتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَأَتَمُّوا رِبَّتَهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَإِنْ تَعَاسَرْتُمْ فَسَرِّضْ لَهُ أُخْرَىٰ